

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ**

УКРАЇНСЬКА ШКОЛА АРХЕТИПІКИ

**АРХЕТИПІКА І ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ:
РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ ТА НОРМАТИВНІ ПРАКТИКИ**

**Збірник наукових праць
переможців і кращих авторів
Другого міжнародного конкурсу молодих учених**

**КИЇВ
НТЦ «Псіхея»
2014**

**УДК 351/354(477)"2014"(082)
ББК 67.9(4Укр)401я43
А87**

Схвалено Вченою радою Національної академії
державного управління при Президентові України
(протокол № 212/5-7 від 29 травня 2014 року)

Експертна колегія:

Тетяна Данилова, канд. філос. наук (Київ, Україна);
Володимир Козаков, д-р держ. упр., проф. (Київ, Україна);
Павло Крупкін, канд. фіз.-мат. наук, с. н. с., (Париж, Франція);
Катерина Меркотан, канд. політ. наук (Борне Суліново, Польща);
Валентина Мамонова, д-р держ. упр., проф. (Харків, Україна);
Андрій Мартинов, д-р іст. наук, с. н. с. (Київ, Україна);
Людмила Приходченко, д-р держ. упр., проф. (Одеса, Україна);
Олена Шибанова-Росенко, канд. екон. наук, проф.
(Лондон, Велика Британія; Твер, Росія).

А87

Архетипіка і державне управління: раціоналізація та нормативні практики
[Текст] : збірник наукових праць переможців і кращих авторів Другого міжнародного конкурсу молодих учених ; Київ, 13 червня 2014 р. / за ред. Е. А. Афоніна, Г. Л. Рябцева. – К. : Псіхея, 2014. – 120 с.

ISBN 978-617-7234-00-4

До збірки увійшли статті переможців і кращих авторів Другого міжнародного конкурсу молодих учених, фінал якого пройшов у рамках П'ятого теоретико-методологічного семінару за міжнародною участю «Архетипіка і державне управління: раціоналізація та нормативні практики» (13 червня 2014 р., Київ, Україна).

**УДК 351/354(477)"2014"(082)
ББК 67.9(4Укр)401я43**

© Українська школа архетипіки, 2014

ISBN 978-617-7234-00-4

ЗМІСТ

До читача

<i>Олег АМОСОВ</i>	5
<i>Сергій КОТОВ-ДАРТІ</i>	7

**Архетипіка і державне управління:
раціоналізація та нормативні практики**

<i>Аксана БОРИСЕВИЧ</i> . Нові цінності маленьких телеглядачів як результат духовних ціннісних трансформацій перехідної доби суспільного розвитку: архетипний підхід	9
<i>Віктор ВІЛЖИНСЬКИЙ</i> . Архетип національної традиції врядування як автентична основа реформування місцевого самоврядування в Україні	22
<i>Степан ГАЛИЧ</i> . Місце молоді як суб'єкта державного управління (архетипний підхід)	32
<i>Кирило ГОРОДНИЧЕВ</i> . Архетип української держави	37
<i>Світлана ІРХА</i> . Підпорядкування в суспільстві: архетипний аспект	45
<i>Каріна КОЗЛОВА</i> . Феномен протесту як архетип українського народу	52
<i>Катерина ЛОМАКІНА</i> . Багатство і гроші – головне прагнення особистості: архетипний підхід	60
<i>Вікторія МАЛЮСЬКА</i> . Духовні засади розвитку українського суспільства: архетипна складова	65
<i>Віталій ОМЕЛЬЯНЕНКО</i> . Національні архетипи в контексті управління інноваційним розвитком	72
<i>Альона САДОВСЬКА</i> . Комунікативна сфера в соціогуманітарному просторі: архетипний підхід	79
<i>Олександра ЦЕХАНОВСЬКА</i> . Бюрократія як політичний актор в системі державного управління України: на прикладі моделі «кошика для сміття»	86
<i>Юлія ЧЕРКАСОВА</i> . Система цінностей в інфернальних архетипах людства в ХХІ столітті: раціональне поховання	94
<i>Лариса ШЕРЕМЕТЬЄВА</i> . Роль латентних міжнародних організацій у системі державного управління: архетипний підхід	102
<i>Євгеній ЮРЧЕНКО</i> . Архетип територій як складова розвитку механізму правового регулювання під час реалізації містобудівної політики на місцевому рівні	110
Українська школа архетипіки	118

TABLE OF CONTENTS

To the reader

<i>Oleg AMOSOV</i>	5
<i>Sergej KOTOV-DARTEY</i>	7

**Archetypes and public administration:
rationalization and regulatory practices**

<i>Aksana BORYSEVICH</i> . New values of little TV viewers as a result of spiritual valuable transformations of transition period social development: archetypal approach	9
<i>Viktor VILIZHINSKYI</i> . Archetype of national governmental tradition as the authentic base for reforming process in the local self-government in Ukraine	22
<i>Stepan GALICH</i> . Place youth as a subject of public administration (archetypal approach)	32
<i>Kyrylo GORODNYCHEV</i> . The archetype of the Ukrainian state	37
<i>Svetlana IRKHA</i> . Submission in society: archetypical aspect	45
<i>Karina KOZLOVA</i> . The phenomenon of the protest as an archetype of the Ukrainian nation	52
<i>Kateryna LOMAKINA</i> . Wealth and money – the basic aspiration of the person: archetypical approach	60
<i>Viktoriya MALYUSKA</i> . Spiritual principles of development of Ukrainian society: archetypical constituent	65
<i>Vitaliy OMELIANENKO</i> . National archetypes in the context of innovation development management	72
<i>Aliona SADOVSKA</i> . Communicative sphere in social-humanitarian space: archetypical approach	79
<i>Olexandra TSEKHANOVSKA</i> . Bureaucracy as a political actor in the system of public administration of Ukraine: by the example of the «garbage can» model	86
<i>Yulia CHERKASOVA</i> . Value system infernal archetype of humanity in the 21 st century: rational disposal	94
<i>Larysa SHEREMETIEVA</i> . The role of latent international organizations in public administration: archetypal approach	102
<i>Ievgenii IURCHENKO</i> . Archetype of the areas as a component of legal regulation mechanism in urban policy implementation at local level	110
Ukrainian school of archetypes	118

Кирило ГОРОДНИЧЕВ
бакалавр менеджменту організації
(Київ, Україна)

АРХЕТИП УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Розглянуто архетип української держави, досліджено рівень розвитку патерналізму в українців, рівень віддаленості органів влади від них. Запропоновано систему розподілу відповідальності між органами державної влади і місцевим самоврядуванням.

Ключові слова: архетип, держава, розподіл повноважень, децентралізація.

Постановка проблеми. Практика розбудови української державності свідчить про її неоднозначність: ми або використовуємо адміністративну систему, залишену нам Радянським Союзом, або ж звертаємося до досвіду країн Європейського Союзу чи Північної Америки без достатнього врахування особливостей, які є в Україні. Постає питання про докорінні реформи української держави, в тому числі про конституційну реформу. Для життєздатності цих реформ важливо, щоб вони ґрунтувалися на національних особливостях та архетипах українського народу.

Безумовно, на державотворення в Україні негативно вплинуло століття відсутності української держави. Зокрема, про це говорить Ю. Шевельов, який визнає наявність в українців комплексу меншовартості. Століття, проведені під владою імперій, негативно вплинули на віру українців у власні сили державного будівництва [1]. Звідси така широка практика запозичень та зволікання зі зміною адміністративної системи, яка залишалась у спадок від Радянського Союзу. Попри це, вельми важливо для розвитку держави розробляти і впроваджувати власні реформи, які б відповідали архетипам держави, що є в українців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дає підстави стверджувати, що теоретичному розгляду й аналізу архетипів різних соціально-політичних систем присвячено роботи багатьох відомих дослідників, зокрема А. Бентлі, Т. Дай, Р. Даль, Х. Зіглер, А. Лейпхарт, К. Пейтман, А. Пшеворський, Дж. Сарторі, Д. Труман, Ю. Хабермас, Й. Шумпетер та ін. У російській і вітчизняній науці психологічно-політичні архетипи під різним кутом зору розглядаються в дослідженнях Ю. Бегунова, В. Горбатенка, Л. Зубрицької, А. Колодій, В. Колотило, О. Крюкова, А. Лукашова, В. Мартиненка, А. Мельвіля, В. Нікітіна, О. Радченка, однак вплив архетипів на повноваження держави і розподіл влади є недостатньо дослідженим і врахованим на практиці.

Мета статті – дослідити вплив архетипів на державотворення і надати рекомендації для проведення адміністративної і конституційної реформи, ґрунтуючись на архетипах українців.

Відповідно до мети автором поставлено низку завдань:

- дослідити архетипи держави, які є в українців;
- визначити, які архетипи мають найбільший вплив на формування політичного світогляду українців;

– розробити рекомендації щодо найкращого розподілу повноважень між органами державної влади і місцевого самоврядування.

Термінологія. *Архетип держави* – національні архаїчні уявлення про державу, її мету, функції і роль у суспільстві.

Пошук архетипів Української держави, на думку автора, доцільно почати з історії та культури України. Також для визначення архетипів використано досвід спілкування з громадськими активістами та підсумки конференцій з модерації громадських конфліктів, проведених у квітні 2014 р., в ході яких були визначені «лінії розколу» в українському суспільстві [2].

Ураховуючи емпіричний досвід, історію, культуру і звичаї українського народу, автор виділяє такі архетипи.

Архетип «Захисник» – вбачає у державі захисника від зовнішніх і внутрішніх ворогів. Розвиток цього архетипу є цілком природним, через те що історично захист був однією з перших та головних функцій держави, ті ж країни, які не могли справитися з нею, просто зникали. Проте у випадку, коли цей архетип розвинутий занадто сильно, функції захисту починають підпорядковуватися всі інші функції. Так, правосуддя, яке мало б здійснювати держава, стає засобом репресій проти «п'ятої колони», держава просто перетворюється на механізм покарання інакомислячих.

У нашій державі цей архетип розвинутий більше у тих, хто не вбачає своєї української ідентичності й на противагу усвідомлює свою радянську, російську чи слов'янську ідентичність. Це пояснюється історичними складнощами розвитку української державності, через що такі люди шукають захисту у більшій і сильнішій ідентичності. Цей архетип активно експлуатував у своїй пропаганді Радянський Союз. Він проявляється і в культурі «великої перемоги», який використовує історію II Світової війни не для створення миролюбного суспільства та суспільства, що не сприймає тоталітарного режиму, а для формування образу великої сильної держави і створення образу зовнішнього ворога, з яким потрібно буде боротися. Цей архетип пов'язаний з архетипом Героя, який описував К.Г. Юнг [3]. У ньому героя персоніфікує держава, яка бореться з ворогами.

Архетип «Піклувальник» – архетип, який передбачає піклування держави про суспільство і громадянина. Природа цього архетипу також є цілком природною – від держави значною мірою залежить добробут населення, однак у випадку занадто сильного архетипу піклувальника громадянин знімає із себе відповідальність за свій добробут і покладає її виключно на державу.

Цей архетип був зручним для адміністративно-командної економіки, де держава була головним фактором добробут особистості. З переходом до ринкової економіки людям з цим розвинутим архетипом важко адаптуватися до нових умов.

Архетип «Байдужий» – характерний для уявлення про державу як про явище далеке та неважливе у повсякденному житті. Людина з розвинутим архетипом байдужості не воліє впливати на державу, оскільки не бачить з цього користі, і так само не хоче відчувати на собі її вплив. Свої відносини з державою і суспільством вона будує як із зовнішнім агентом. Прислів'я «моя хата з краю» характеризує її відносини із суспільством.

Люди з цим архетипом не ідентифікують себе з нацією і суспільством, на противагу ідентифікації себе зі своєю сім'єю та близьким оточенням.

Архетип «Рятівник країни» – розвивався внаслідок складних процесів державотворення. Людина з цим архетипом має наявність бажання активно впливати на розбудову держави і розвитку суспільства. Так само, як і «захисник», цей архетип є проекцією образу героя, однак тепер держава не персоніфікує героя, а є об'єктом захисту. Змінюється і «дракон» – тепер боротьба іде не із зовнішніми ворогами, а з чинниками, які стають на заваді розвитку держави.

Як наслідок, в Україні є велика кількість людей, які вважають, що саме вони найкраще знають, як будувати державу, й активно намагаються втручатися в державну політику. Прислів'я «Де два українця – там три гетьмана» характеризує вплив цього архетипу.

Архетип «Демократичний» – бачить державу як складову частину суспільства, яка координує сили суспільства для досягнення спільного блага. Для цього архетипу є важливими демократичні та ліберальні цінності. Цей архетип, як і «рятівник», вважає за необхідне впливати на державу, однак, на відміну від нього, передбачає необхідність впливу всього суспільства, а не самого себе.

Оскільки самі архетипи суспільства важко досліджувати через їх нематеріальність та підсвідомий характер, вирішено дослідити їх через їхні впливи та прояви. Архетип держави проявляє себе через формування ідеології в суспільстві. Можна спробувати дослідити їх через діяльність політичних партій. Однак, якщо у ХХ ст. основою діяльності політичної партії була саме ідеологія, то тепер більшість політичних сил не мають яскраво вираженої ідеології, а через це вплив архетипів не проявляється у політичному процесі, що призводить до консервування енергії архетипу у громадських протистояннях.

Разом з утратою політичними силами ідеологічної основи суспільство втрачило відчуття і розуміння ідеології [4], тому для дослідження впливу архетипу слід виявити бачення суспільством держави.

Результати дослідження дозволяють ідентифікувати, які характеристики повинна мати держава. Державу можна охарактеризувати за багатьма характеристиками. Автор пропонує виокремити три з них: «інтроверсія – екстраверсія», дистанція влади й обсяг повноважень, якими наділена держава.

«Інтроверсія – екстраверсія» визначає вагомість і мету зовнішньої політики держави. Держави-екстраверти приділяють велику увагу своїй зовнішній політиці, можливо, навіть вбачають у цьому мету свого існування або ж певну світову місію. Яскравими прикладами можуть слугувати Сполучені Штати Америки чи Російська Федерація.

Держави-інтроверти вважають внутрішню політику більш пріоритетною, а в зовнішній політиці більше уваги приділяють впливу світу на них, ніж власному впливу на зовнішній світ.

Дистанція влади характеризує, наскільки сильно населення відчуває свою владу в країні. У державах, де відстань до влади найбільша, влада постає сакральною і будь-який вплив на неї вважають недоцільним, а то і злочинним. Максимальна віддаленість є характерною для авторитарних держав та абсолютних монархій.

Навпаки, мала відстань до влади передбачає мінімізацію бар'єрів впливу на державу, використовуються механізми прямого впливу на державу, наприклад референдуми, що характерно для Швейцарії. В іншому випадку у країні може бути

**Архетипіка і державне управління:
раціоналізація та нормативні практики**

розвинений протестний рух, наприклад у Франції. Також характерним є розвинуте місцеве самоврядування.

Показник кількості повноважень, які має держава, показує, скільки повноважень індивід готовий передати державі або скільки дозволяє державі їх забрати. Характерною державою з широкими повноваженнями є Швеція чи КНДР, а державами з лімітованими повноваженнями є Сполучені Штати Америки чи Японія.

Проаналізуємо, яким чином архетипи української держави проявляються у суспільстві. Так, «Захисник» проявляється у баченні держави-екстраверта з широкими повноваженнями та великою дистанцією влади. «Піклувальник» відрізняється від «Захисника» тим, що формує бачення держави-інтроверта. Архетип «Байдужий» формує бачення інтроверта зі значною віддаленістю влади та вузькими повноваженнями. «Рятівник» формує бачення держави, перш за все, з малою дистанцією влади, інші ознаки яскраво не виражено. «Демократ» формує бачення держави з вузькими повноваженнями і малою дистанцією влади. Схематично вплив архетипів показано у табл. 1.

Таблиця 1

Вплив архетипів на характеристики держави

Архетип	Характеристики
Захисник	широкі повноваження, віддалений, екстраверт
Піклувальник	широкі повноваження, віддалений, інтроверт
Байдужий	вузькі повноваження, віддалений, інтроверт
Рятівник	сильно наближений
Демократ	вузькі повноваження, наближений

На думку автора, ці три показники є достатнім мінімумом для того, щоб виявити прояв впливу архетипів на державу. При цьому жоден із показників окремо не описує державу.

Цей метод, на думку автора, є універсальним, однак слід розуміти, що є країни з яскраво вираженими характеристиками, і ті, де ці характеристики не є очевидними через нечітку позицію або через нестабільність державних інституцій. Так, найстаріші демократичні держави – Швейцарія і США, які не переживали революцій за останні кілька сотень років, мають свої чітко виражені характеристики. Водночас у країнах, які переживають внутрішні потрясіння чи зазнають сильного зовнішнього впливу, архетипи не проявляються настільки очевидно в державній політиці і потребують детального вивчення.

Для визначення впливу архетипів на державу було проведено соціологічне опитування. Вибірка становила 2000 осіб. Опитування проводилось серед громадян України, які згідно з чинним законодавством мають право голосу. Також у ході опитування були враховані вік, стать, місце проживання та мова спілкування.

Анкета, яку заповнювали респонденти, містила «паспорт», дані для визначення мови, територіальної приналежності, віку і статі респондента, а також питання закритого типу, які визначали їхнє бажання впливати на державу і те, який обсяг повноважень вони хочуть делегувати державі. В останній групі питань респонденти мали визначити відповідальність органів державної влади і місцевого самов-

рядування за розвиток суспільства. Анкета була анонімною і не збирала жодних персональних даних. Респондент мав можливість відмовитись від заповнювання анкети чи не відповідати на окремі питання.

Ґрунтуючись на результатах опитування й опитуваннях, які робив Центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова, було виявлено, наскільки сильно українці воліють впливати на державу і якими повноваженнями вони схильні її наділяти.

Для демонстрації результатів дослідження автор пропонує позначити точку вподобання українців на системі координат, де вісь абсцис показує, наскільки віддаленою українці вбачають владу в Україні; з рухом вгору по вісі збільшується вплив держави на особу. Вісь ординат показує, наскільки сильними повноваженнями українці наділяють державу; рух вправо по вісі показує збільшення повноважень держави. Початком системи координат є точка невизначеності, де людина не знає, скільки повноважень потрібно державі і чи потрібно її контролювати або ж треба забезпечити свободу діяльності органам державної влади.

У такій системі координат Україна отримала точку $(-8,6; -1,4)$. Це свідчить про бажання українців контролювати державні органи влади та бажання зберігати більше повноважень за собою, а не делегувати їх державі (рис. 1).

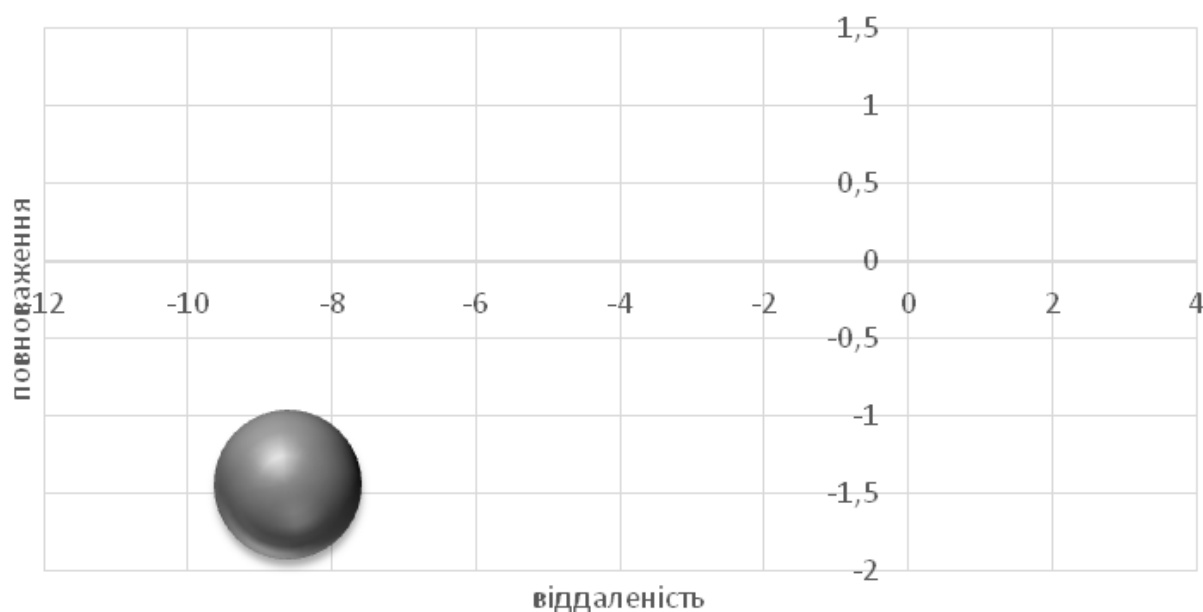

Рис. 1. Позиція українців у системі координат ознак держави

Також у ході дослідження був виявлена схильність українців до бачення України як яскраво вираженої держави-інтроверта.

Одним з показових моментів дослідження є превалювання громадських прав і свобод над добробутом для українців [5], тоді як, обираючи між свободою і порядком, 71 % росіян обирає порядок [6].

Однак загальна оцінка виявилася слабо узгодженою. Щоб оцінити узгодженість думок респондентів, було використано коефіцієнт конкордації:

$$W = \frac{\sum_{j=1}^n d_j^2}{\frac{1}{12} \left[m^2 (n^3 - n) - m \sum_{i=1}^m T_i \right]}$$

де n – кількість факторів; m – кількість експертів; d_j – відхилення суми від середньої; T_i – результати проміжних розрахунків [7].

Коефіцієнт конкордації змінюється в діапазоні 0...1. Коли $W = 0$, узгодженість думок респондентів відсутня, коли $W = 1$, – узгодженість є абсолютною. Коефіцієнт конкордації думок респондентів становив 0,53, отже думки є узгодженими, а опитування є статистично значимим.

Далі було досліджено розбіжності за регіонам і мовою спілкування. Усі регіони залишаються у тій самій чверті, що і загальноукраїнський показник. Схожа ситуація – у розподілі україномовного і російськомовного населення. У ході аналізу результатів опитування був виявлений найбільш сильний розподіл серед тих, хто позитивно чи негативно оцінює СРСР. Коефіцієнт конкордації даних (узгодження думок експертів), отриманих у результаті опитування, що стосувалося ставлення до СРСР, виявився найвищим і склав 0,85 для обох груп.

Люди, які позитивно оцінили діяльність СРСР, на відміну від більшості, вважають, що держава має мати широкі повноваження. Однак вони також вбачають необхідність контролю за державою, хоча і меншою мірою, ніж більшість респондентів (рис. 2).

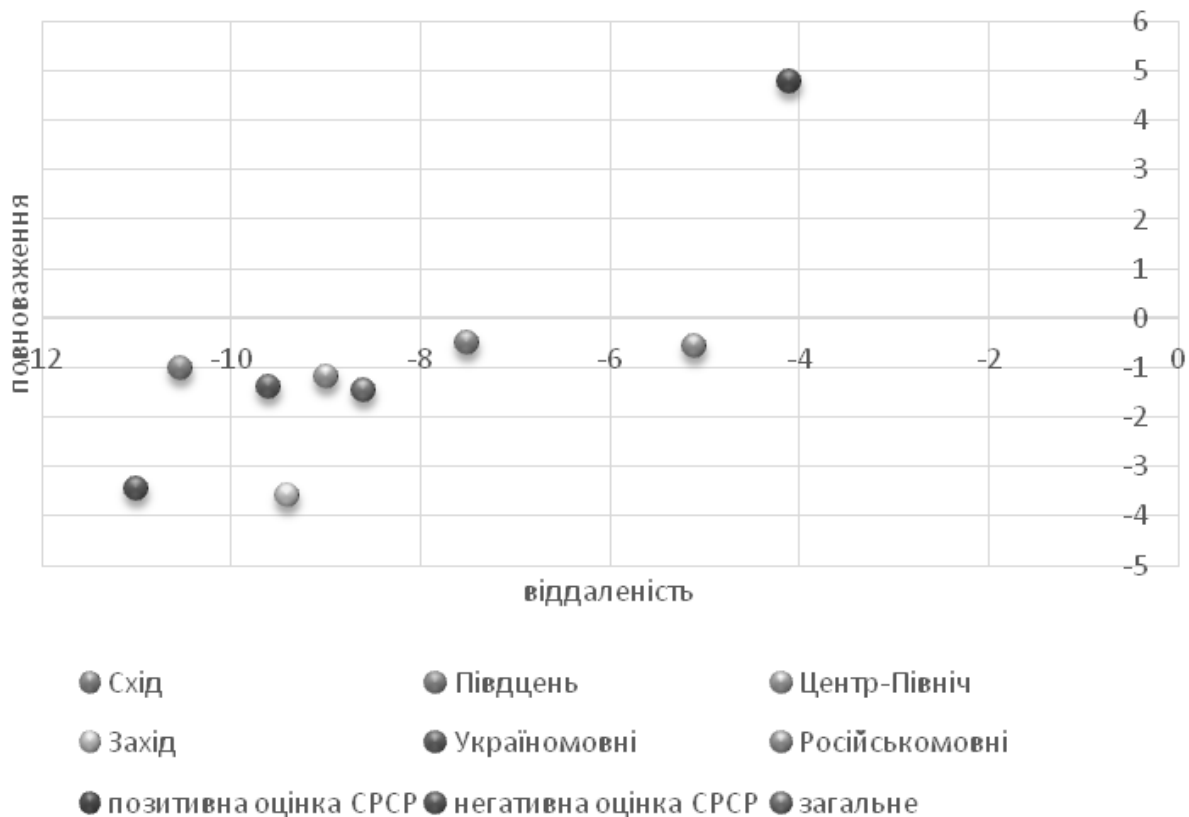

Рис. 2. Відмінності серед узагальнених груп респондентів

Дослідження показують, що переважними архетипами держави для українців є «Рятівник» і «Демократ», однак для тих українців, які позитивно оцінили СРСР, переважним архетипом є «Піклувальник».

Також можемо зробити важливий висновок: якщо в українців і є розбіжності в баченні держави, то вони не мають географічного чи мовного підґрунтя.

Подальший розвиток України має враховувати вплив архетипів на бачення держави. Зокрема, слід зосередити увагу на вплив суспільства й особистості на державу та на розподіл повноважень між державними органами влади й органами місцевого самоврядування.

Опитування вказують на те, що українці прагнуть мати більший вплив на державу. Більшість українців вважає демократію найбільш бажаним політичним режимом. 78,1 % українців вважають, що пересічні громадяни повинні реально впливати на процес ухвалення рішень [8], однак лише 1,9 % вважають, що впливають на державні органи влади [9].

Можливими шляхами реалізації цього впливу можуть стати механізми прямого, на противагу опосередкованому – через вибори, впливу на державу.

З метою розвитку цих механізмів корисно поширювати практики використання референдумів як на державному, так і на місцевому рівні, сприймати масові протести як інструмент прямого впливу на державу, а не «замах на владу». Крім цього, доцільно створити інститут петицій як інструмент дорадчого впливу на органи державної влади і місцевого самоврядування, а також сформувати механізм функціонування прямої електронної демократії як простого і постійного впливу суспільства на державу.

Для здійснення розподілу повноважень між органами державної влади і місцевого самоврядування респонденти визначали, хто має відповідати за національну безпеку, громадський порядок, надання медичних та освітніх послуг, розвиток культури і створення робочих місць. Вибирати відповідальних пропонувалося серед працівників центральних державних органів влади, регіональних органів влади, місцевого самоврядування і приватного сектора (рис. 3).

Результати опитування виявили, що українці безумовно покладають відповідальність за національну безпеку на державу, а за створення робочих місць – на приватний сектор. Розвитком культури, освіти і медицини визнали як спільну відповідальність місцевого самоврядування, держави і приватного сектора. Відповідальність за громадську безпеку поклали на місцеве самоврядування і меншою мірою – на державу.

На думку автора, доцільно віддати повноваження виконувати ті чи інші функції тому інституту, який суспільство вважає відповідальним за їх здійснення.

Надання освітніх і медичних послуг є особливим через їхню квазісуспільну природу благ, вони є корисним як для особистості, так і для суспільства. Це пояснює невизначеність в обранні відповідального за надання цих благ. Вирішенням цих суперечностей, на думку автора, є створення автономних установ, які надають ці послуги, а їх фінансування має здійснюватись через одержувачів послуг, наприклад через фонд обов'язкового медичного страхування чи через гранти на навчання.

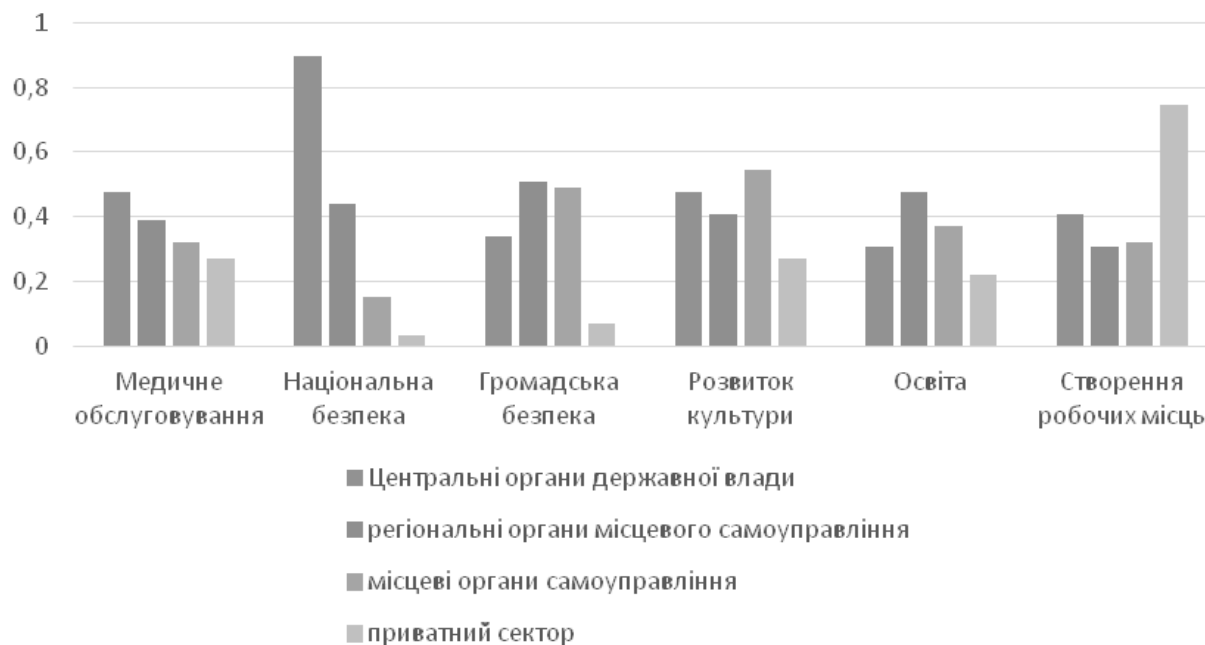

Рис. 3. Розподіл відповідальності за пріоритетними секторами

Висновок. Виявлено, що українці схильні контролювати владу і впливати на неї, а також делегувати державі лімітовану кількість повноважень. З розглянутих архетипів домінуючими є «Демократ» і «Рятівник». Хоча рівень узгодженості думок експертів є невисоким ($W = 0,53$), українці проявили однакові схильності незалежно від мови спілкування чи регіону проживання. Найбільші відмінності у баченні держави спостерігається серед груп, які по-різному ставляться до СРСР. Прихильники Радянського Союзу схильні менше контролювати владу і надавати їй більше повноважень, ніж більшість респондентів. Домінуючим архетипом у цій групі є «Піклувальник».

Вплив архетипів слід урахувувати під час державного будівництва. Необхідно зосередитись на розробленні механізмів прямого впливу на органи державної влади і місцевого самоврядування, доцільним є перегляд повноважень цих органів з урахуванням впливу архетипів.

Подальші дослідження будуть спрямовані на порівняльний аналіз архетипів різних націй та глибший аналіз архетипів українців. Планується розробити концептуальну модель управління державою залежно від національних архетипів держави.

Список літератури

1. Шевельов Ю. Москва, Маросейка / Ю. Шевельов // Нові дні. – 1954. – Ч. 50. – С. 8–10.
2. Підсумки Другого Форуму Солідарності Громадських Організацій (Харків ; 5 квітня 2014 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://maidanua.org/2014/04/yak-nam-objednaty-ukrajinu>.
3. Юнг К.-Г. Подход к бессознательному / К.-Г. Юнг // Архетип и символ. – М. : Ренессанс, 1991. – С. 65
4. Партії поділяються на ліві, праві та центристські. Чи знаєте Ви або маєте якесь уявлення про те, чим відрізняються, наприклад, праві партії від лівих?

- [Електронний ресурс] / Центр ім. А. Разумкова. – Режим доступу : http://www.razumkov.org.ua/ukr/poll.php?poll_id=555.
5. Що важливіше: свобода чи добробут? [Електронний ресурс] / Центр ім. А. Разумкова. – Режим доступу : http://www.razumkov.org.ua/ukr/poll.php?poll_id=611.
 6. Опрос «Омнибус ВЦИОМ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://wciom.ru/index.php?id=459&uid=114767>.
 7. Коефіцієнт конкордації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://wiki.tntu.edu.ua/Коефіцієнт_конкордації.
 8. Чи повинні прості громадяни мати реальний вплив на прийняття державних рішень? [Електронний ресурс] / Центр ім. А. Разумкова. – Режим доступу : http://www.razumkov.org.ua/ukr/poll.php?poll_id=360
 9. Якою мірою Ви впливаєте на владу? [Електронний ресурс] / Центр ім. А. Разумкова. – Режим доступу : http://www.razumkov.org.ua/ukr/poll.php?poll_id=441.
-

Kyrylo GORODNYCHEV

*Bachelor of Management Organization
(Kyiv, Ukraine)*

THE ARCHETYPE OF THE UKRAINIAN STATE

The article deals with the archetype of the Ukrainian state, examines the level of paternalism in Ukrainian and far removed from their governments. The system of division of responsibility between the state authorities and local self-government is proposed.

Keywords: *archetype, state, distribution of powers, decentralization.*

УДК 316.6

Світлана ІРХА

*слухач магістерської програми «Публічне адміністрування»,
Харківський національний економічний університет
(Харків, Україна)*

ПІДПОРЯДКУВАННЯ В СУСПІЛЬСТВІ: АРХЕТИПНИЙ АСПЕКТ

Обґрунтовано, що архетип підпорядкування завжди був притаманний суспільству. Встановлено, що суспільство перекладає частку своєї консолідованої відповідальності на суб'єктів, які в режимі суб'єктно-об'єктних відносин задовольняють персональні та суспільні інтереси. Схильність людини до підпорядкування авторитету влади об'єднує людину із системою влади. Доведено, що підпорядкування формується психологічним механізмом глибоких шарів підсвідомості і як наслідок менталітету, ціннісних установок, рівня культури. Зроблено висновок про існування підпорядкування в суспільстві.